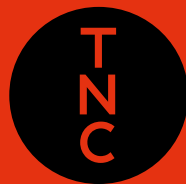

TEATRE NACIONAL
DE CATALUNYA

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

AFANYS D'AMOR PERDUTS

William Shakespeare

17/01/19
— 24/02/19

Funció amb audio-
descripció (ONCE)
02/02/19

Sala Petita
+14 anys

Durada
1 hora i 45 minuts,
sense entreacte

#afanysdamorperduts
#laculturaensfacríixer

Traducció
Salvador Oliva

Adaptació
Roger Cònsul
Pere Planella

Direcció
Pere Planella

Escenografia
Bibiana
Puigdefàbregas
Adelina Casanova
(UDEU
Arquitectura)

Vestuari
Miriam Compte

Il·luminació
Bernat Tresserra

So
Àlex Polls

Música
Xavier Albertí

Moviment
Roberto G. Alonso

Caracterització
Àngels Salinas

Dicció
Roser Güell

Ajudanta de direcció
Ester Villamor

Ajudanta de vestuari
Nídia Tusal

REPARTIMENT

Ferran, rei de Navarra
Arnau Puig

Biron, senyor
del seguici reial
Peter Vives

Longaville, senyor
del seguici reial /
Un guardabosc
Aleix Melé

Dumaine, senyor
del seguici reial
David Anguera

Don Adriano
de Armado, un
espanyol fatxenda
Carles Martínez

Arna, patge de Don
Adriano de Armado
Queralta Casassayas

Préssec, pallasso
Oriol Genís

Jaquinetà,
una camperola
Laura Pau

La Princesa
de França
Sara Espigul

Rosalina, dama
de companyia
de la Princesa
Mima Riera

Maria, dama de com-
panyia de la Princesa
Sílvia Forns

Caterina, dama
de companyia
de la Princesa
Maria Calvet

Boyet, cavaller al
servei de la Princesa
Pep Anton Muñoz

—

Construcció
d'escenografia
Castells i Planas

Confecció de vestuari
Sastreria Goretti
Puente
Sastreria Señor
Sastreria IT
Sastreria Baseiria

Agraïments
63 TRIAVERD. Mobi-
litat elèctrica
BH BIKES
Fundación Aula
de Cine
Colección Josep
M. Queraltó
UDEU Arquitectura
Coralina Colom
Marc García Coté
Albert Planella
Teresa Pombo
Anna Maria Ricart
Rosa Suriñach

Producció
Teatre Nacional
de Catalunya

PECES MUSICALS

They didn't believe me, amb música de
Jerome Kern i lletra de Herbert Reynolds
(1914)
In a monastery garden, d'Albert Ketèlbey
(1915)
La internacional, amb música de Pierre
Degeyter i lletra de Eugène Pottier (1888)
Marxa de les dones, amb música d'Ethel
Smyth i lletra de Cicely Hamilton (1910)

PROJECCIONS

Fragments del film *Le voyage dans la Lune*,
de Georges Méliès (1902)

—

Vols saber-ne més?
Escaneja el codi QR o ves a www.tnc.cat
i hi trobaràs materials complementaris i altres
enllaços d'interès:

Oliva, Salvador. Pròleg a *Afanys*
d'amor perduts. Vicens Vives, 2018.

Jaume, Andreu. «Introducción» a *Comedias*
(*Obra completa de Shakespeare*). Penguin
Clásicos, 2016.

Pasini, Delia. «Introducción» a *Trabajos*
de amor perdidos, de W. Shakespeare.
Editorial Losada, 2007.

Astrana Marín, Luis. «Estudio preliminar»
dins *Obras completas* de W. Shakespeare.
Editorial Aguilar, 1967.

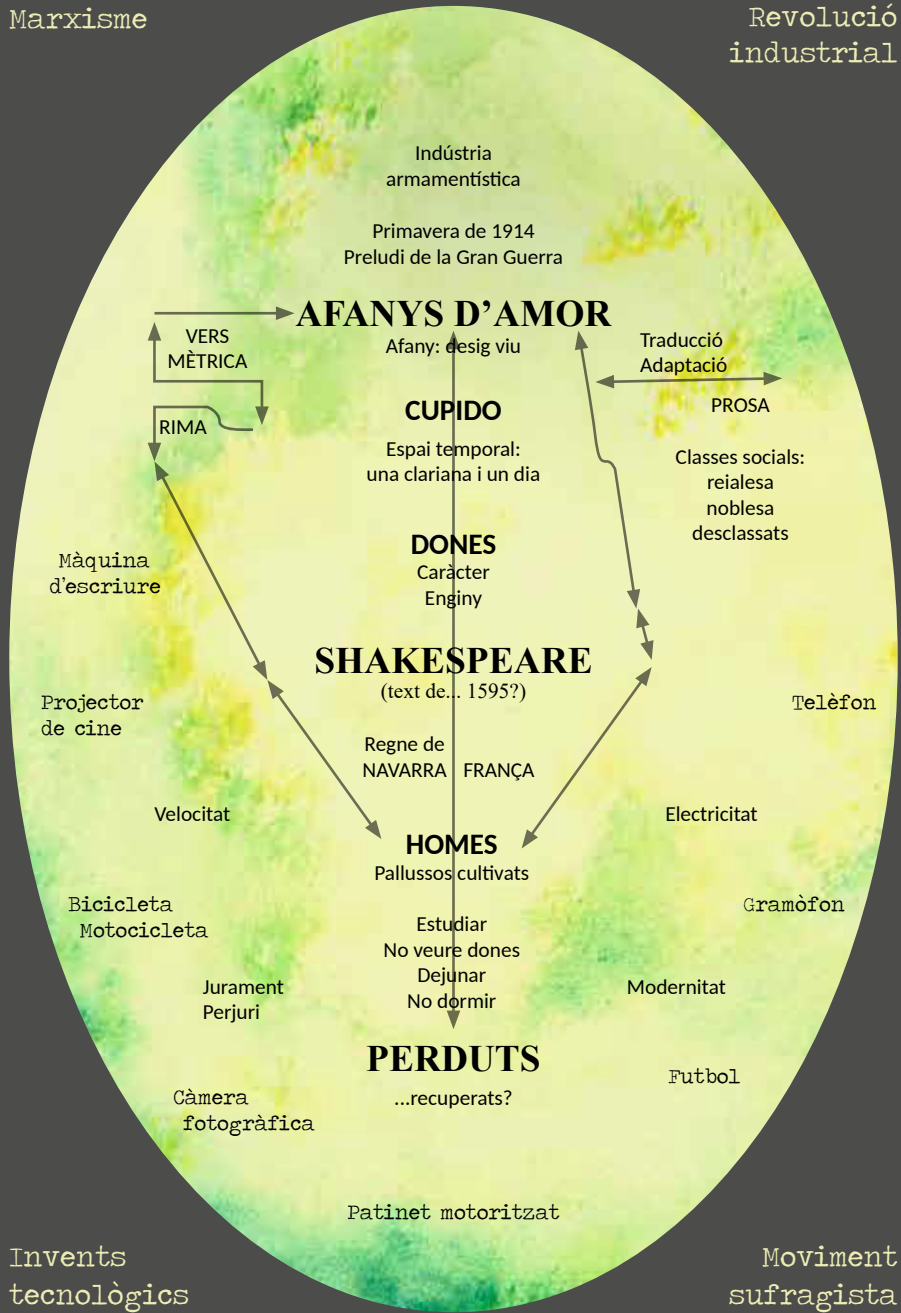
Bloom, Harold. *Shakespeare. La invención*
de lo humano (1998).

Auden, W. H. *Trabajos de amor dispersos*
(1987).

APUNTS PER A UNA DRAMATÚRGIA

Marxisme

Revolució
industrial

Invents
tecnològics

Moviment
sufragista

Salvador Oliva, fragment
del pròleg a *Afanyes d'amor perduts*,
Vicens Vives, 2018 (p. 14-22).

La majoria de les cronologies
de les obres de Shakespeare
situen *Afanyes d'amor perduts*
al començament de la seva car-

rrera. Hi ha estudiosos que la posen immediatament després de *La comèdia dels embolics*, que sembla que va ser la primera, i n'hi ha que creuen que s'hauria de situar més tard, fins i tot després de la primera tetralogia històrica: les tres parts d'*Enric VI* i *Ricard III*. Tècnicament, l'ús del llenguatge s'assembla molt a *La comèdia dels embolics*. Hazlitt va escriure que si haguéssim de prescindir d'una comèdia de Shakespeare, aquesta hauria de ser *Afanyes d'amor perduts*. Tampoc a Coleridge no el va entusiasmar gaire; la considerava com la primera obra de l'autor, anterior fins i tot a *Venus i Adonis*. Creia que els protagonistes no eren més que esbossos dels personatges més ben dibuixats de les seves obres posteriors. Aquestes opinions han estat compartides per una bona part dels crítics de totes les èpoques. Ha estat usual de dir que és l'obra d'un principiant, amb un excés de jocs de paraules excessivament rebuscats, o bé que els personatges són poc creïbles. Pope va creure que les escenes còmiques eren tan estèrils que, en la seva edició, en va tallar pàgines senceres (que va reproduir com a notes de peu de pàgina per si hi havia algun lector curiós que es volgués adonar de la poca gràcia que tenia Shakespeare abans d'aprendre bé l'ofici).

En una línia ben diferent, Northrop Frye diu que, sempre que s'han trobat defectes a les obres de Shakespeare, la culpa no és de l'autor, sinó dels crítics. En qualsevol cas, avui dia el panorama ha canviat, i s'ha descobert a *Afanyes d'amor perduts* una sèrie de valors i qualitats a tenir en compte com, per exemple, la força del llenguatge, l'economia i la precisió amb què estan dibuixades les situacions, l'agudesia i l'atreviment de mostrar uns personatges masculins que són poca cosa més que pallussos cultivats en contrast amb els femenins, que mostren una intel·ligència pràctica i emocional realment considerable.

L'ús gairebé sistemàtic de la rima, un tret comú amb *La comèdia dels embolics*, servia al gust de l'època. La rima sempre crea veritat: la semblança sonora encomana versemblança al sentit. Però a l'estètica actual, centrada en la naturalitat (fins i tot en l'art de la interpretació), l'ús sistemàtic

de la rima carrega l'obra d'un excés d'artifici que en dificulta la credibilitat. La meva convicció, com a traductor, és la de no conservar-la, tret d'alguns moments on la rima ajuda a donar més força al sentit. L'objectiu és afavorir justament el sentit i evitar l'artificialitat. [...]

El llenguatge, com sempre, és el veritable protagonista de les obres de Shakespeare.

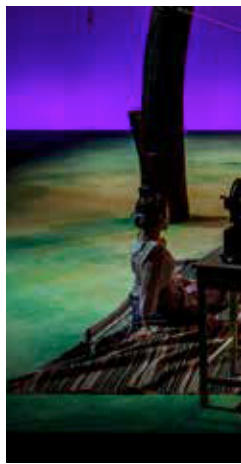
Hi ha dos aspectes més que ens poden ajudar a entendre per què actualment l'obra està més ben considerada que en èpoques anteriors. Tots dos són aspectes formals. En primer lloc, l'ordre i la simetria dels personatges. I en segon lloc, la importància que

adquireix el llenguatge, que, com sempre, és el veritable protagonista de les obres de Shakespeare. D'una banda, tenim el rei i els tres amics cortesans, i, de l'altra, la princesa i les tres dames de companyia. Contraposats a aquests vuit aristòcrates, hi ha la gent del poble, representada per Llonze i Préssec. Fins a cert punt podríem situar a mig camí tres parelles de personatges: Boyet i Marcade, Don Adriano de Armada i Arna, mossèn Nataniel i Holofernes. Tant l'argument principal com els secundaris contribueixen a establir aquest patró de caràcters: de la mateixa manera que els nobles navarresos s'enamoren de les dames franceses, Don Adriano s'enamora de Jaquineta. Les cartes de Biron i Armada arriben als destinataris equivocats. I de la mateixa manera que les dames es burlen de la mascarada dels moscovites, els nobles es burlen de les mascarades de les celebritats. Les converses d'uns i altres tenen una doble funció: d'una banda serveixen per expressar idees i punts de vista oposats sobre qüestions referents al mateix argument de l'obra, i, de l'altra, serveixen com a debats més generals dels que l'argument exigiria. El llenguatge utilitzat és sempre el protagonista, i els personatges hi fan sovint referència: mossèn Nataniel critica la manera de parlar d'Armada, perquè la considera afectada, i no s'adona que ell parla d'una manera encara més afectada, purista, arcaïtzant i esquitxada de llatínorums. Préssec s'expressa amb alguns despropòsits lingüístics. I fins i tot Arna sap que la paraula llatina més llarga té dotze síl·labes: *honorificabilitudinatibus*. L'espectador sovint coneix el contingut de les cartes o dels poemes d'amor a través d'una veu dife-

rent de la dels seus autors. I Shakespeare es complau a donar-nos comentaris dels lectors d'aquests escrits sobre l'estil que mostren. De fet, les al·lusions directes al medi verbal són constants.

En realitat, el llenguatge era, a finals del segle XVI, un tòpic que freqüentment generava discussions. L'expansió del saber, el coneixement de literatures d'altres llengües, les traduccions i els costums d'altres països van ser l'estímul d'aquest interès pel llenguatge. Un escriptor elisabetià es queixava del fet que hi hagués més coses que mots per expressar-les, i els traductors es lamentaven de les dificultats que representava la traducció de moltes paraules estrangeres per les quals l'anglès no tenia una forma lingüística que s'hi correspongués amb exactitud. Molts homes de lletres es van imposar com a tasca l'expansió del vocabulari de la seva llengua, i per aconseguir-ho van aprofitar algunes paraules que havien caigut en desús, van adaptar-ne d'altres procedents d'altres llengües, en van inventar algunes inspirant-se en les d'altres llengües, o en van inventar de noves transformant vells noms en nous verbs, o vells verbs en nous adjectius, o formant compostos nous a partir de mots ja existents, etc. Ells mateixos es meravellaven d'aquests resultats i se sentien satisfets d'usar aquestes formes noves. Ho consideraven una descoberta tan important com la descoberta, un segle abans, de la perspectiva en la pintura. A les primeres obres de Shakespeare, tot això és palpable, i ell mateix va ser un gran inventor de paraules noves. Moltes de les formes que va usar estan registrades per primera vegada a les seves obres.

Aquí, a *Afanys d'amor perduts*, fins i tot un personatge com Préssec està content d'haver après una paraula nova: «remuneració», i prefereix dir «remuneració» que no pas «tres penics». Don Adriano de Armada es refereix al capvespre dient «les acabances del dia». Mossèn Nataniel s'horroritza de la pronunciació d'«abominable» sense la hac etimològica: abhominable. Dels que fan això en diu «devastadors de l'ortografia»! També es veu capaç de criticar la retòrica del poema de Biron, i ell mateix és capaç d'improvisar un poema fet essencialment d'al·literations, que, en temps de Shakes-

peare, ja es considerava com un procediment antic i gastat. Fins i tot les dames aconsellen als cavallers que siguin més continguts en l'ús del llenguatge. I Biron promet a Rosalina no usar «frases de tafetà», ni «paraules extravagants de seda», ni «hipèrboles envellutades». I si hi ha un personatge que es mostra insensible a les exquisideses lingüístiques, com ara Llonze, és perquè parla molt poc i encara entén menys que

no parla. Els elisabetians eren molt conscients que la capacitat d'usar el llenguatge i de tenir-ne un bon control era justament el que distingia els homes civilitzats dels bàrbars, i també el que els havia permès de formar una societat i establir un conjunt de lleis i bon govern. A l'anglès de l'època, hi podem veure una revolució lingüística importantíssima, i és durant aquests anys on trobem autors que fan servir les paraules com un divertiment, més enllà de les possibilitats comunicatives. Hi ha com una consciència d'allò que, segles més tard, Jakobson va anomenar la funció poètica del llenguatge. I si

les dames critiquen les sofisticacions lingüístiques de Boyet i Biron, és perquè són realistes i van per feina. És per això que es burlen dels poemes que els escriuen els seus enamorats, que segueixen el gust de l'època. Amb això, Shakespeare mostra com a vegades hi ha uns usos del llenguatge que fracassen estrepitosament a l'hora d'exercir la funció comunicativa. [...]

No s'han trobat fonts que poguessin servir de base a l'argument d'*Afanys d'amor perduts*. Els especialistes creuen que Shakespeare es va basar en esdeveniments històrics per construir l'argument de l'obra. És evident que la va adornar d'una sèrie d'elements que fan referència a la cort anglesa de la seva època; eufuisme, pedanteria, extravagància dels humanistes, etc. Els personatges, modelats en part segons les convencions de la *Commedia dell'arte*, tenen també pinzellades d'autors com Thomas Nashe, Walter Raleigh, John Floria i potser d'altres. També s'ha insinuat que Shakespeare es va inspirar en personatges reals que ell coneixia, però la crítica moderna ha abandonat la recerca en aquesta direcció i els ha tractat com a elements que formen part d'una obra d'art, centrant-se en com interactuen entre si.

ACTIVITATS — AFANYS
D'AMOR PERDUTS

Conversa de Pere Planella amb Albert Lladó
Bibl. Horta – Can Mariner
21/01/19, 19 h

Col·loqui amb Antònia Carré-Pons
Sala Petita
25/01/19, després de la funció

Introducció a l'obra *Afanys d'amor perduts*
Llibreria Laie
05/02/19, 19.30 h

PUBLICACIONS — AFANYS
D'AMOR PERDUTS

Llibret d'estrena a 3 €: Vicens Vives
(En venda al personal de sala mentre
l'espectacle estigui en cartell)

Clubs de lectura Llegir el teatre
TNC/Biblioteques públiques de Catalunya

ESPECTACLES EN CARTELL
I PROPERES ESTRENES

23/01/19 – 03/02/19
Petits Prínceps
Mumusic Circus
Sala Tallers

31/01/19 — 17/03/19
La bona persona de Sezuan
Bertolt Brecht
Sala Gran

05/03/19
SE'NS N'HA ANAT EL SANTOS AL CEL
Carles Santos i Jordi Oriol
Sala Gran

13/02/19 — 03/03/19
La gallina dels ous d'or
Zum-Zum Teatre
Sala Tallers

CAFETERIA
RESTAURANT
DEL TNC

Àmplia varietat de
montaditos i entrepans.
Tapes per compartir que
canvien segons mercat.
En els espectacles amb
entreacte, menú Express,
Bon Vivant i Bon Vivant
Vegà per trobar-s'ho
tot a punt a l'entreacte
(imprescindible reserva
prèvia). Reserves:
933 065 729.

Patrocinador

Damm
Fundació

Protectors

Benefactors

Col·laboradors

